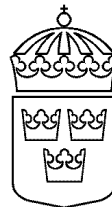

Förslag till riksdagen 1995/96:TK1

Skrivelse från talmanskonferensen med förslag
till reform av spörsmålsinstitutet

1995/96
TK1

En arbetsgrupp inom talmanskonferensen har utarbetat ett förslag till reform av spörsmålsinstitutet.

Talmanskonferensen ställer sig bakom det framlagda förslaget.

Förslag till riksdagsbeslut

Talmanskonferensen föreslår att riksdagen

antar det av talmanskonferensens arbetsgrupp framlagda förslaget till lag om ändring i riksdagsordningen.

Stockholm den 8 november 1995

Birgitta Dahl

/Gunnar Grenfors

I detta beslut har förutom talmannen deltagit: förste vice talman Christer Eirefelt (fp), Sven Hultström (s), Sonja Rembo (m), Per-Ola Eriksson (c), Isa Halvarsson (fp), Björn Samuelson (v), Marianne Samuelsson (mp), Göran Hägglund (kds), Birgit Friggebo (fp), Lars Hedfors (s), Gun Hellsvik (m), Anita Persson (s), Arne Andersson (m), Maj-Inger Klingvall (s), Åke Gustavsson (s), Jan Björkman (s), Monica Öhman (s), Lennart Daléus (c), Johnny Ahlqvist (s) och Lennart Nilsson (s).

1995/96
TK1

Till talmanskonferensen

1995/96

TK1

Talmanskonferensen tillsatte i november 1994 en arbetsgrupp för att behandla vissa frågor som rör riksdagens arbete. Gruppen, som leds av talmannen, består i övrigt av de av partigrupperna utsedda ledamöterna i talmanskonferensen jämte suppleanten för den socialdemokratiska ledamoten. Dessutom har de vice talmännen deltagit i det nu avslutade arbetet på en reform av spørsmålsinstitutet. Riksdagsdirektören har varit gruppens sekreterare.

Arbetsgruppen lägger nu fram ett förslag om reformering av spørsmålsinstitutet.

Förslag

Talmanskonferensens arbetsgrupp föreslår att talmanskonferensen godkänner arbetsgruppens förslag och föreslår att riksdagen antar det framlagda förslaget till lag om ändring i riksdagsordningen.

Stockholm den 25 oktober 1995

Birgitta Dahl

Sven Hulterström

Lars Tobisson

Per-Ola Eriksson

Lars Leijonborg

Björn Samuelson

Marianne Samuelsson

Göran Hägglund

Ingegerd Sahlström

/Gunnar Grenfors

Sammanfattning

1995/96
TK1

Talmanskonferensens arbetsgrupp föreslår en reform av spörsmålsinstituten. Reformen syftar till att tillgodose behovet av skilda fråge- och debattformer. Riksdagen skall på så sätt bättre kunna fullgöra sina kontrollfunktioner samtidigt som de nya formerna är ägnade att skapa ett ökat intresse för riksdagens arbete och därmed ge riksdagen en starkare ställning i den politiska debatten.

En ledamot som vill ha ett snabbt svar på en konkret skriftlig fråga utan att det finns behov av en muntlig debatt i ämnet skall kunna få ett skriftligt svar inom cirka fem dagar. Under längre uppehåll i riksdagsarbetet skall svaret liksom för närvarande kunna lämnas inom 14 dagar.

Varje torsdag då riksdagen sammanträder skall företrädare för regeringen med statsministern eller vice statsministern i spetsen omedelbart besvara direkt ställda frågor från ledamöter i kammaren. Avsikten är att ledamöternas ställning i denna frågedebatt skall stärkas i syfte att skapa ett intressant meningsutbyte om aktuella problem i samhällsdebatten.

Ledamöterna skall också kunna aktualisera frågor som kräver ett mera omfattande muntligt meningsutbyte. Ett reviderat interpellationsinstitut skall kunna användas härför. Det skall vara möjligt att väcka interpellationer på samma enkla sätt som i dag gäller för frågor. Svarstiden kortas från fyra till två veckor. I den efterföljande debatten skall även andra ledamöter än statsrådet och interpellanten kunna delta. Debatterna kortas och reglerna görs enklare än vad som i dag gäller för interpellationsdebatter.

Vid sidan av de redovisade förslagen skall den särskilda debattformen aktuell debatt finnas kvar. Sådana debatter kan med kort varsel påfordras av ett partis ledning. Debattreglerna har stora likheter med vad som i dag gäller för interpellationsdebatter. En skillnad är dock att ett parti får företrädas av endast en talare.

Förslag till

Lag om ändring i riksdagsordningen

1995/96

TK1

Härigenom föreskrives i fråga om riksdagsordningen

dels att tilläggsbestämmelserna 6.2.1 och 6.2.2 upphör att gälla,

dels att rubriken närmast före 6.2.1 utgår,

dels att tilläggsbestämmelserna 2.14.1 och 2.15.1, 6 kap. 1 §, tilläggsbestämmelserna 6.1.1, 6.1.2 och 6.1.3, 2 §, 3 § och tilläggsbestämmelsen 6.3.1 skall ha följande lydelse,

dels att tilläggsbestämmelsen 6.3.2 skall ha beteckningen 6.4.2,

dels att det i lagen skall införas nya bestämmelser, 6 kap. 4 § och tilläggsbestämmelsen 6.4.1,

dels att rubriken närmast före 6.3.1 skall lyda "Tilläggsbestämmelse",

dels att det i lagen införs en ny rubrik före tilläggsbestämmelsen 6.4.1 som skall lyda "Tilläggsbestämmelser".

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 kap.

Tilläggsbestämmelser

2.14.1

Den som önskar ordet vid överläggning i kammaren skall såvitt möjligt göra anmälan därom till kammarkansliet senast dagen före det sammanträde då överläggningen skall inledas. Sådan anmälan skall uppta den beräknade tiden för anförandet.

Anförande från den som har underlåtit förhandsanmälan får ej överstiga sex minuter, om icke talmannen finner skäl att medgiva längre tid.

Nytt anförande från den som tidigare haft ordet vid överläggningen i en viss fråga får inte överstiga <i>tre</i> minuter.	Nytt anförande från den som tidigare haft ordet vid överläggningen i en viss fråga får inte överstiga <i>två</i> minuter.
---	---

Vad som föreskrives i första, andra och tredje stycket skall ej tillämpas när interpellation eller fråga besvaras. *Lag (1990:126).*

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1995/96
TK1

Tilläggsbestämmelser

2.15.1

Oberoende av talarordningen kan talmannen lämna ordet till ledamot för genmäle som innehåller upplysning eller rättelse med anledning av föregående talares anförande eller bemötande av angrepp från dennes sida. Tiden för genmäle får ej överstiga *tre* minuter, om ej talmannen av särskilda skäl medger utsträckning till *sex* minuter. Varje talare kan få avgiva två genmälen på samma huvudanförande.

Oberoende av talarordningen kan talmannen lämna ordet till ledamot för genmäle som innehåller upplysning eller rättelse med anledning av föregående talares anförande eller bemötande av angrepp från dennes sida. Tiden för genmäle får ej överstiga *två* minuter, om ej talmannen av särskilda skäl medger utsträckning till *fyra* minuter. Varje talare kan få avgiva två genmälen på samma huvudanförande.

6 kap.

1 §

Interpellation skall ha bestämt innehåll och vara försedd med motivering.

Om ett statsråd inte besvarar en interpellation inom *fyra* veckor från det att *talmannen eller riksdagen medgav att interpellation fick framställas*, skall ett statsråd före utgången av denna tid *muntligen eller skriftligen* meddela riksdagen varför svar uteblir eller anstår. Sådant meddelande får ej följas av överläggning.

Om ett statsråd inte besvarar en interpellation inom *två* veckor från det att *den ingivits* skall ett statsråd före utgången av denna tid meddela riksdagen varför svar uteblir eller anstår. Sådant meddelande för ej följas av överläggning.

Interpellation förfaller om den ej har besvarats vid det riksmöte då den väcktes. *Lag (1991:432).*

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1995/96

TK1

Tilläggsbestämmelser

6.1.1

Interpellation ingives till kammarkansliet. *Talmannen anmäler utan dröjsmål vid sammanträde med kammarkansliet beslut att interpellationen får framställas eller förslag att interpellationen inte skall få framställas. Förslag att interpellation inte skall få framställas avgöres vid närmast följande sammanträde och tages upp på föredragningslistan till detta sammanträde. Medgiver talmannen eller riksdagen att interpellationen får framställas, låter talmannen skyndsamt statsrådet få del av den.*

Interpellation ingives till kammarkansliet. *Den skall vara egenhändigt undertecknad av interpellanten. Talmannen låter utan dröjsmål statsrådet få del av interpellationen och anmäler den vid närmast följande sammanträde.*

Talmannen fastställer efter samråd med de av partigrupperna utsedda ledamöterna i talmanskonferensen dag under riksmöte då interpellation senast får ingivas till kammarkansliet. Om särskilda skäl föreligger får dock *riksdagen* medgiva att interpellation får framställas även om den ingivits efter denna dag.

Talmannen fastställer efter samråd med de av partigrupperna utsedda ledamöterna i talmanskonferensen dag under riksmöte då interpellation senast får ingivas till kammarkansliet. Om särskilda skäl föreligger får dock *talmannen* medgiva att interpellation får framställas även om den ingivits efter denna dag.

6.1.2

När statsråd ämnar besvara interpellation, bestämmer talmannen efter samråd med statsrådet och interpellanten vid vilket sammanträde svaret skall lämnas. Meddelande härom *anslås senast klockan 11 dagen före sammanträdet* och tages upp på föredragningslistan.

När statsråd ämnar besvara interpellation, bestämmer talmannen efter samråd med statsrådet och interpellanten vid vilket sammanträde svaret skall lämnas. Meddelande härom *lämnas utan dröjsmål på sätt talmannen bestämmer* och tages upp på föredragningslistan.

Svar på interpellation får delas ut till ledamöterna i förväg. *Har så skett kan statsrådet begränsa sitt anförande till en sammanfattning av svaret.*

Svar på interpellation får delas ut till ledamöterna i förväg.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1995/96
TK1

6.1.3

När ett statsråd besvarar en interpellation får svaret lämnas i ett anförande som räcker längst *tio* minuter. Statsrådet kan därutöver få ordet för ytterligare två anföranden i interpellationsdebatten *om vardera* längst *sex* minuter.

När ett statsråd besvarar en interpellation får svaret lämnas i ett anförande som räcker längst *sex* minuter. Statsrådet kan därutöver få ordet för ytterligare två anföranden i interpellationsdebatten *varav det första får räcka längst fyra minuter och det andra längst två minuter.*

Interpellanten kan få ordet för högst tre anföranden, varav *det första* får räcka längst *sex* minuter och *övriga två* längst *tre* minuter. *Detsamma gäller för de ledamöter som senast dagen före det sammanträde då svaret skall lämnas har anmält att de önskar ordet vid överläggningen.*

Interpellanten kan få ordet för högst tre anföranden, varav *de första två* får räcka längst *fyra* minuter och *det tredje* längst *två* minuter.

Andra talare kan få ordet för högst två anföranden, varav *det första* får räcka längst *sex* minuter och *det andra* längst *tre* minuter.

Andra talare kan få ordet för högst två anföranden, varav *det första* får räcka längst *fyra* minuter och *det andra* längst *två* minuter.

Kortare inlägg från statsråd som avses i 2 kap. 15 § får i en interpellationsdebatt ej överstiga *tre* minuter. På sådana inlägg får inte avges genmäle.

Kortare inlägg från statsråd som avses i 2 kap. 15 § får i en interpellationsdebatt ej överstiga *två* minuter. På sådana inlägg får inte avges genmäle.

2 §

Fråga skall ha bestämt innehåll. Den får vara försedd med en kort inledande förklaring. När fråga besvaras, får endast den ledamot som har framställt frågan och det statsråd som lämnar svaret taga del i överläggningen. Dock får talmannen medgiva att vid förhinder för den ledamot som har framställt frågan annan ledamot får delta i överläggningen i dennes ställe. Riksdagen kan föreskriva begränsning i yttranderätten för dessa talare utöver vad som följer av 2 kap. 14 §.

Fråga kan vara muntlig eller skriftlig. Den skall ha ett bestämt innehåll.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1995/96
TK1

3 §

Under längre uppehåll i kammarens arbete än en månad kan fråga få framställas för skriftligt svar.

Muntlig fråga framställs vid frågestund som anordnas i kammaren. Den besvaras omedelbart.

Talmannen beslutar om vem som skall få ordet vid frågestund. Talmannen kan besluta om begränsning av anförandenas längd till högst en minut.

Tilläggsbestämmelse

6.3.1

Talmannen beslutar efter samråd med de av partigrupperna utsedda ledamöterna i talmanskonferensen när frågor får framställas för skriftligt svar.

Frågestund anordnas torsdag de veckor som riksdagen sammanträder för annan handläggning än bordläggning.

Fråga för skriftligt svar ingives till kammarkansliet. Frågan skall vara egenhändigt undertecknad av den ledamot som framställer frågan. Talmannen låter utan dröjsmål statsrådet få del av frågan.

Om arbetsförhållandena i riksdagen kräver det, får talmannen besluta att frågestund anordnas på annan dag än torsdag eller att frågestund inställes.

Skriftligt svar på fråga inlämnas till kammarkansliet, som överlämnar svaret till den ledamot som framställt frågan.

Regeringen anmäler till kammarkansliet senast på fredag i veckan före frågestunden vilka statsråd som kommer att vara närvarande. Meddelande härom lämnas utan dröjsmål på sätt talmannen bestämmer.

Om svar inte lämnas inom fjorton dagar efter det att frågan framställts skall statsrådet meddela kammarkansliet när frågan kommer att besvaras eller att den icke kommer att besvaras.

4 §

Skriftlig fråga får vara försedd med kort inledande förklaring. Sådan fråga besvaras skriftligen.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1995/96
TK1

Tilläggsbestämmelser

6.4.1

Skriftlig fråga ingives till kammarkansliet. Den skall vara egenhändigt undertecknad av den ledamot som framställer frågan. Talmannen låter utan dröjsmål statsrådet få del av frågan och anmäler den vid närmast följande sammanträde.

Skriftligt svar inlämnas till kammarkansliet som överlämnar svaret till den ledamot som ställt frågan.

De skriftliga frågor som under en vecka ingivits senast klockan 10 på fredag skall besvaras senast klockan 12 på onsdag i följande vecka.

Under längre uppehåll i kammarens arbete än en månad får svar lämnas inom fjorton dagar efter det att frågan framställts. Om svar inte lämnas inom denna tid skall statsrådet meddela kammarkansliet när frågan kommer att besvaras eller att den inte kommer att besvaras. Talmannen beslutar efter samråd med de av partigrupperna utsedda ledamöterna i talmanskonferensen när frågor får framställas med tillämpning av detta stycke.

Denna lag träder i kraft den 1 februari 1996. Äldre bestämmelser tillämpas vid besvarandet av interpellation eller fråga som framställts före ikraftträdandet.

I riksdagen finns i dag fyra olika slag av frågor. Vid sidan av de båda traditionella instituten interpellationer och tisdagens frågestund med muntliga svar finns sedan cirka fem år den muntliga frågestunden cirka en gång per månad (torsdag em.) och fr.o.m. i år under sommartid skriftliga frågor med skriftliga svar. Dessutom har vi sedan ett par år institutet aktuell debatt med regler som påminner om bestämmelserna för interpellationsdebatter.

Det finns nu anledning att se över de olika frågeinstituten i syfte att för enkla och effektivisera verksamheten. Vid bedömningen av frågeinstituten bör man se till helheten. Institutet skall sammantaget uppfylla de mål riksdagen uppställer samtidigt som det inte bör finnas fler varianter än nödvändigt.

Det kan var värt att notera att antalet skriftliga frågor för muntliga svar sedan förra valperioden minskat med över 25 %. Även antalet interpellationer visar en tendens att minska. Mot detta står de muntliga frågorna som ökat i antal och det skriftliga frågeinstitutet som tillkommit under sommaren i år och där antalet frågor uppgick till ca 200.

Krav på frågeinstituten

Målen för ett effektivt system för frågor och interpellationer – ett av riksdagens kontrollinstrument – kan beskrivas på följande sätt.

- Ledamöterna skall ha möjlighet att *snabbt* få svar på aktuella frågor som rör statsrådets ämbetsutövning.
- Svaren skall vara så *inhållsrika* som möjligt.
- Viktigare frågor skall kunna bli föremål för ett *munligt meningsutbyte* varvid i viss omfattning även andra än frågeställaren och statsrådet skall kunna delta.
- En frågestund i veckan bör organiseras så att riksdagen framstår som en *intressant politisk arena* med åtföljande intresse från medierna att till allmänheten vidareförmedla aktuella politiska meningsutbyten.

Synpunkter på nuvarande institut

Mot *interpellationsinstitutet* kan man rikta kritik för att ett statsråd har så lång tid som fyra veckor för att svara på en interpellation. Inte sällan drar det ännu längre ut på tiden. Det innebär att det problem som tas upp i en interpellation ofta inte har samma aktualitet då interpellationen besvaras. Det är måhända en av anledningarna till att institutet sällan används av partiledare och gruppleddare trots att debattformen vid besvarandet ger goda möjligheter till ett effektivt meningsutbyte. Slutligen kan noteras att antalet närvarande ledamöter utöver den som deltar i debatten är mycket lågt. Massmediernas intresse är generellt sett inte heller särskilt stort.

Frågestunden på tisdagar har medfört en del problem. Innan dessa ventileras bör det noteras att den stora fördelen med de nuvarande frågesvaren är att de nästan undantagslöst är väl förberedda och förankrade. De är alltså auktoritativa.

Beträffande kritiken mot frågestunden kan följande framhållas. För det första innebär placeringen på riksdagens veckoschema att en i övrigt tidsmässigt pressad dag för ledamöterna blir än mer belastad för den som ställer frågor. Tempot som innebär att frågor som ställs senast fredag kl. 10 skall besvaras påföljande tisdag har också varit svårt att upprätthålla då ett relativt stort antal statsråd, bl.a. till följd av engagemang i Bryssel, har haft svårigheter att inställa sig. Vid flera tillfällen har det förekommit att hälften av alla statsråd anmält att de varit förhindrade att besvara frågor. De korta svarstiderna blir därför delvis en chimär. Även ledamöter har i icke obetydlig omfattning varit förhindrade att ta emot svar. Frågestunden har också ibland blivit mycket lång. Det är inte alltid som två och en halv timme (kl. 14–16.30) räckt till utan frågestunden har fått fortsätta på kvällen efter partigruppernas möten.

När det gäller debattformen framstår den som tämligen rapp om än de relativt många replikerna innebär en hel del onödiga upprepningar.

Frågestunden tilldrar sig föga direkt intresse bland ledamöterna vilket till en del torde hänga samman med placeringen på tisdag eftermiddag. Det är sällan andra ledamöter närvarande än den som tar emot svaret jämte två tre andra som väntar på sina svar på följande frågor. Trots ansträngningar med bl.a. ett särskilt talarstolsarrangemang för att främja ett snabbare replikskifte har etermedierna inte visat frågestunden något intresse. Responsen bland tidningarna är inte heller särskilt stor.

Den *muntliga frågestunden* på torsdag eftermiddag tilldrog sig i början ett stort intresse och närvaron bland ledamöterna var mycket stor. Efter hand har intresset minskat och under det senaste riksmötet låg den runt 50 ledamöter. Den ökade möjligheten till uppföljningsfrågor m.m. har inte haft någon större inverkan på närvaron. Tanken att med jämna mellanrum få ett politiskt intressant i förväg inte förberett tankeutbyte mellan regering och opposition har knappast förverkligats. Skälen härför kan sammanfattas på följande sätt.

- Det är för glest mellan frågestunderna. Om de inte förekommer oftare än var tredje eller fjärde vecka blir institutet inte etablerat och väcker inte det intresse som en varje vecka återkommande frågestund skulle innebära.
- Partiledare är sällan närvarande och inte heller partiernas gruppledningar och andra ledande företrädare har i uppmärksammat institutet i tillräcklig grad.
- Ytterligare ett tecken på att institutet fallit i intresse är att statsministern under det senaste året uteblivit vid nästan hälften av frågestunderna och att vid ett par sådana tillfällen inte heller vice statsministern varit närvarande. Det är självklart att detta har haft betydelse för svaren på de övergripande frågorna och därmed negativt påverkat ledamöternas och mediernas intresse för frågestunden.

Förslag till reform

1995/96
TK1

Principer

Som tidigare framhållits bör man se på de totala effekterna av de olika instituten och bedöma i vad mån de uppfyller uppställda önskemål.

En reform bör bygga på följande principer.

1. De skriftliga frågorna med skriftliga svar utvecklas och tillämpas hela året. Därmed tillgodoses önskemålet om snabb information i sådana fall då muntlig debatt inte är omedelbart påkallad.
2. Det traditionella frågeinstitutet och interpellationerna slås samman till ett gemensamt frågeinstitut benämnt interpellation. Ledamöterna skall alltså även i fortsättningen kunna få direkta debatter med statsråden på grundval av en skriftlig fråga (interpellation). Även andra än frågeställaren skall kunna gå in i debatten.
3. Det muntliga frågeinstitutet utvecklas så att det uppmuntrar även ledande företrädare för partierna att delta. En muntlig frågestund hålls varje vecka då riksdagen är samlad, dvs. ungefär tre gånger i månaden. Statsministern eller vid förfall vice statsministern inställer sig tillsammans med minst en tredjedel av övriga statsråd.
4. Institutet aktuell debatt skall fylla det behov som finns att snabbt ordna en debatt i en fråga av mer allmänt intresse. Debattreglerna ansluter redan i dag till det nuvarande interpellationsinstitutet. En debattframställning kan betecknas som en slags ”partiinterpellation”.

Detaljutformningen av de reformerade frågeinstituten

Skriftliga frågor

Skriftliga frågor kan ställas under hela året. Frågor som lämnas till kammarkansliet senast kl. 10 en fredag skall besvaras skriftligen senast kl. 12 påföljande onsdag. Svaret lämnas till kammarkansliet som sänder det till frågeställaren.

Under sommaruppehållet (längre uppehåll än en månad) skall som i dag frågor i princip besvaras inom två veckor. Om svar inte kan lämnas inom denna tid eller avses utebli bör detta liksom i dag anmälas till kammarkansliet.

Skriftliga frågor och svar på dessa tas in i protokollet varje vecka.

Muntliga frågor

1995/96
TK1

Frågestunder av detta slag ordnas varje vecka då det inte är plenifritt. Tidpunkten bestäms till torsdagar kl. 14. Efter frågestunden kan regeringen också lämna information i aktuella ämnen med åtföljande rätt för ledamöterna att ställa frågor.

Regeringens företrädare leds av statsministern eller undantagsvis av vice statsministern. Om dessa båda är sjuka anmäler regeringen vilket statsråd som besvarar övergripande frågor. I övrigt bör minst en tredjedel av övriga statsråd vara närvarande. Ett statsråd bör alltså finnas tillgängligt för muntliga frågor minst en gång per månad.

Regeringen bör senast fredagen kl. 11 i veckan före frågestunden anmäla vilka statsråd som kommer att närvara.

En ledamot som önskar ställa frågor till ett statsråd kan anmäla detta till kammarkansliet (utan att ange frågans innehåll) under de 24 timmar som föregår frågestunden. Ledamoten har därmed begärt ordet och behöver inte på annat sätt markera detta i plenisalen.

För frågeställandet och svaren föreslås i princip samma regler som i dag. Det innebär bl.a. att en frågeställare kan räkna med att få återkomma i princip två gånger med följdfrågor och kommentarer. Inläggen bör inte överstiga en minut.

Även andra ledamöter som önskar ställa följdfrågor till en huvudfråga bör få möjlighet till detta. Antalet inlägg får normalt i sådana fall inte överstiga två.

Ambitionen bör vara att alla som önskar fråga också skall få ordet men någon absolut garanti för detta kan inte ges. Talmannen avgör hur lång frågestunden får bli. Normalt bör tiden ligga mellan en och två timmar. Talmannen kan i undantagsfall organisera frågestunden så att frågor under en del av frågestunden får riktas till vissa statsråd. Dessa kan sedan de svarat lämna plenisalen.

Interpellationer

Detta institut är tänkt att ta över den uppgift som interpellations- och frågeinstituten har i dag. Den nya frågeformen, som bör ha beteckningen interpellation, är tänkt för spörsmål med en viss tyngd utan att det därför uppställs sådana krav som i dag gäller för interpellationer. Tanken är att ta till vara det bästa i de nuvarande spörsmålsinstituten.

Interpellationen skall kunna framställas på ungefär samma premisser som i dag gäller för frågor. Svar skall lämnas inom 14 dagar på någon av de tider som reserverats i riksdagens veckoschema och som i det enskilda fallet kan passa både frågeställaren och statsrådet.

I den debatt som uppkommer vid avlämnandet kan även andra än frågeställaren delta. Följande regler bör tillämpas i samband med besvarandet. Reglerna bygger i princip på det nuvarande interpellationsinstitutet men har förenklats samtidigt som tiden för inlägg kortats.

	Anf. 1	Anf. 2	Anf. 3	Anf. 4	
Statsrådet	6	4	2	2	1995/96 TK1
Interpellanten	4	4	2		
Övriga ledamöter	4	2			

Aktuell debatt

Sådana debatter kan efter beslut av talmannen ordnas på onsdag förmiddag eller torsdag eftermiddag. Debatten skall avse en aktuell fråga och begäran skall göras av ett partis partiledare eller gruppleddare. I debatten skall en företrädare för regeringen delta. Övriga partier har rätt att ha en deltagare i debatten. Framställningen om debatt bör göras skriftligen och vara försedd med en kortfattad motivering. För att en debatt skall kunna ordnas en viss vecka bör framställningen ha kommit in senast måndag kl. 12 i samma vecka. Denna debattform har hittills reglerats genom samråd med partierna enligt RO 2:10. Denna ordning bör gälla även i framtiden. Debattreglerna bör med viss förenkling av nuvarande bestämmelser i princip vara följande.

	Inledn.	Anf. 1	Anf. 2	Anf. 3	Avslutn.
Statsrådet		10	4	4	2
Parti som begär debatt	2	6	4	2	
Övriga partier		6	2		

Kommentar till lagförslaget

2.14.1 och 2.15.1

1995/96
TK1

I dessa bestämmelser regleras hur lång en replik får vara och hur lång tid en talare som hållit ett anförande får tala i nästa anförande i samma debatt.

Sedan en tid tillämpas enligt överenskommelse mellan partierna två minuter som längsta repliktid (fyra minuter för förlängd replik). Det innebär en sänkning från tre resp. sex minuter. Det föreslås nu att de tillämpade kortare tiderna skrivs in i riksdagsordningen. Motsvarande reglering föreslås för anföranden av talare som redan hållit ett huvudanförande.

6 kap. 1 §

Denna bestämmelse innehåller de viktigaste föreskrifterna för interpellationer. Kravet på att en interpellation bör gälla angelägenhet av större allmänt intresse är borttaget liksom talmannens och kammarens särskilda prövning om detta krav är uppfyllt. Prövningen kommer i framtiden liksom i dag är fallet med interpellationer och frågor att gälla om en interpellation avser angelägenhet som angår statsrådets ämbetsutövning. Den förenkling av institutet som ligger i den föreslagna reformen innebär att svaren generellt sett kan väntas bli kortare än i dag.

Svarstiden för interpellation har sänkts från fyra till två veckor. Bestämmelsen om underrättelse till riksdagen om svaret anstår eller uteblir har bibehållits liksom regeln att en interpellation förfaller om den inte besvarats under det riksmöte den väckts. Meddelande från statsrådet om försenat eller uteblivet interpellationssvar kan som i dag lämnas muntligen eller skriftligen. Någon särskild föreskrift om formen är inte nödvändig.

6.1.1

Denna bestämmelse innehåller föreskrifter om väckande av interpellation. Reglerna om anslag har utmönstrats. Det förutsätts att information om väckta interpellationer och besvarandet av dessa kommer att ges genom riksdagens datoriserade informationssystem.

6.1.2

Bestämmelsen ansluter till vad som i dag gäller för fastställande av tidpunkt för besvarande av interpellation. Även i detta sammanhang har den formella föreskriften om anslag om dagen för besvarandet tagits bort. Också här hänvisas till de möjligheter som finns att informera genom riksdagens datoriserade informationssystem.

Enligt nuvarande praxis överlämnas interpellationssvar ett dygn i förväg till kammarkansliet som vidarebefordrar svaret till interpellanten och håller det tillgängligt för andra intresserade. Någon anledning att ändra på denna ordning finns inte.

Möjligheten för statsråd att läsa upp en sammanfattning av svaret – en möjlighet som numera inte utnyttjas – har tagits bort då den knappast har något praktiskt värde.

1995/96
TK1

6.1.3

Bestämmelsen återger de debattregler som redovisats i den allmänna motiveringen.

6 kap. 2 §

I bestämmelsen definieras de båda formerna för frågor. Under 3 § med tilläggsbestämmelse redovisas det muntliga institutet och motsvarande bestämmelser beträffande det skriftliga institutet finns i 4 § med tilläggsbestämmelser.

6 kap. 3 §

I denna paragraf finns de grundläggande bestämmelserna för det muntliga frågeinstitutet. Om frågestunden skall kunna anpassas till olika situationer och utgöra ett vitalt inslag i det parlamentariska arbetet bör talmannen inte bindas för hårt av formella regler. Talmannen bör på vanligt sätt enligt RO 2:10 samråda med partiföreträdarna i talmanskonferensen när det gäller riktlinjerna för uppläggnngen av frågestunden.

6.3.1

Bestämmelsen innehåller närmare föreskrifter för anordnandet av den muntliga frågestunden. Meddelanden om vilka statsråd som skall svara på frågor bör lämpligen ske genom riksdagens datoriserade informationssystem.

6 kap. 4 §

Denna paragraf innehåller huvudbestämmelser för skriftliga frågor.

6.4.1

Denna bestämmelse innehåller den närmare regleringen av det skriftliga frågeinstitutet. Bestämmelsen anslutes till de regler som redan gäller för skriftliga frågor som ställs under längre uppehåll i riskdagsarbetet än en månad. Svarstiden är under sådana perioder 14 dagar. Som redovisats i den allmänna motiveringen bör svarstid vara betydligt kortare under övriga delar av året. Skriftliga frågor som i en vecka ställs på fredagen skall ha ett skriftligt svar på onsdagen i följande vecka. Denna korta svarstid stämmer i stort med vad som i dag gäller för skriftliga frågor som besvarats på tisdagens frågestund.